

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben: félévre 5 kor., negyedévre 2 kor. 50 fill.
Vidéken: félévre 8 kor., negyedévre 4 kor. — fill.

FŐSZERKESZTŐ:

BENEDEK JÁNOS.

POLITIKAI ROVATVEZETŐ:

Dr. BOROSS LAJOS.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ:

SZÉKELY IMRE.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Debreczen, Főtér 42. szám. Lamprecht palota,
első emelet, az udvarban.

Korteshangok.

Debreczen, január 5.

Nem igen fér kétség ahoz a föltevéshez, hogy még ez év tavaszán új választások lesznek. E föltevés alaposságát támogatja igen sok körülmény, melyek a minden figyelmet lekötő, vagy ha úgy tesszük, az országos érdeklődést károsan deprimáló s végnélkülinek látszó válság közepe, mint mellékes jelenségek tűnnek ugyan fel, de a melyek lényegükben a politikai alakulások közel jövőjében a döntő erők szerepét fogják játszani.

Első helyen áll e jelenségek között a Tisza István gróf miniszterelnök gyors szervezkedése, mely különösen nyilvánul a főispán menesztésekben s újak kinevezésében. Nem a tény szokatlan ebben a dologban, hanem a kivitel. Soha annyi kiskorú politikus nem kapaszkodott az ugorkafára, mint most a Tisza István gróf pár hónapi miniszterelnöksége alatt.

Tisza István gróf újévi beszédében krokodilus könyeket hullatott a magyar parlamentarizmus hanyatlása felett és visszasóhajtotta a nem rég mult idők nagyságát, a mikor, szerinte, a parlamenti élet virult Magyarországon. Virult ám, az édes apja basáskodása, mely reá támaszkodva egy gondolkozni nem

tudó, nem akaró és nem merészlő óriás többségre, megcsufolása volt éveken, sőt évtizedeken keresztül a parlamentarizmus lényegének annyira, hogy Magyarországon a népképviselői parlament mai nap sem más törvénybe foglalt ideánál, mert e parlament többsége, — a mai válság igazolja legmegdöbbentőbben — soha sem a nemzet akaratát képviselte, hanem a bécsi hatalomnak volt hívséges szolgája.

A Tisza István gróf édes apjának műve ez, a közelmúlt idők viruló parlamenti életének maradványa, a mely közelmúlt idők Tisza István gróf nem csak visszasóhajtja, de újra felélesztésében, a kormányelnöki akaratával szemben ellenállást nem ismerő parlamenti többségnek újra megteremtésében czéltudatosan dolgozik is és kreaturáit a méltóságos állásokba segített névtelen nagyságok hasznavehetőségét, egy ilyen parlamenti többség megteremtésében teszi rövid időn belül próbára, mert hát a közelmúlt idők parlamenti nagysága felette mélyre sülyedt.

A züllésnek indult parlamenti életnek a közelmúlt idők szellemében való restaurálása tehát a Tisza István gróf legközelebbi célja, ez lesz kortes jelszava s megbízható főispánjainak feladatát e jelszónak a nemzeti többségre erőszakolása fogja képezni.

Hogy mennyire sikerül ez a munka? Hogy a letűnt évben feléledt nemzeti becsületérzés mennyire nem volt szalmaláng? Hogy a nemzeti többségnek lesz-e elég erkölcsi ereje megőrizni akaratának, meggyőződésének szabad folyását? Mind olyan kérdések, melyekre a választ csak a kész eredmény fogja megadni. E kérdéseknek tehát elébe vágni fölösleges. Fölösleges különösen e lap hasábjain, hol országos hangulatkeltést czélul kitűznünk különben sem lehet, arról a körről pedig, mely a mienk, a Hajduság választókerületeiről meg nem tántorodó hitünk, más nincs és nem lehet, mint hogy eszének, lelkének igaz meggyőződését követve, mint eddig, úgy ezután is és minden körülmények között érvényt szerez akaratának, mely meg nem tántorodva haladt mindig a szent czél, Magyarország függetlenségének kivívása felé.

Szükséges azonban foglalkoznunk azokkal a brutális korteshangokkal, melyek az előre sejtethető választásokat pertraktálva, a függetlenségi és 48-as Kossuth-párt rovására akarnak érvényesülni a harc hevéből még mindig izgult közvélemény oly irányu megtévesztésével, hogy a nemzeti kívánalmaknak a hadsereg nyelvét illetőleg makacsul és immár több mint egy esztendeje ellentálló

Fekete ur becsukja a boltot.

Irta: Kállai Emil.

Nagy, fekete, szurós, sasszemű rátpadtak az asszonyra, a ki kíváncsi, mohó vágyakozással nézte a férfit. Le se vette róla a szemét. Nem mintha különösen izgatta volna annak a nyugtalan viselkedése, sóvárgó pillantása, hanem mert az ismeretlen és így titokzatos és kissé érdekes vendég új és szokatlanabb volt előtte, mint a többi, a kik bevetődtek a cukrászüzletükbe. Korántsem volt rossz az asszony, de fölőtte hű és tetszélős, a mely ártatlan női hivatásokra most, hogy megnyitott az üzletük, különösen bő alkalma kínálkozott. Az urának természetesen nem tetszett a dolog. Tudta, hogy becsületes a felesége, eddig se fért szó a tisztességéhez, most se kételkedik benne. Ám a szerelemföltés borongós perceiben rosszkedvűen és igen lehangovala gondolt az asszony kacérságára, még mielőtt önállósította magát.

— A kacérság lesz az asszony veszte, — mondotta Fekete ur, a ki nagyon jól ismerte a világot, ennek hiúságait és gonoszságait, bár különben igen korlátolt és szűkre szabott eszű férfinak teremtette a gondviselés.

Tíz esztendeig volt ugynevezett első segéd, nemrég házasodott és két hét előtt nyitotta meg az üzletet valahol a külvárosban, az Isten háta mögött, egy kicsi piac-téren. Búszkán hivatkozott az eldugott városnegyedben lakó polgártársainak, a kik szívesen fogadták Fekete urat maguk közt a polgári népkörben, hogy van néhány száz koronája, a mely összeget állandó vigyorgás közt, öntelten az ő alaptökéjének nevezte. Ott a külvárosban ekkora summa pénz nagy tekintélyt biztosít az embernek, könnyen érthető tehát, hogy az új cukrászüzlet apró, középső és mindenek fölött békétűró tulajdonosa köztiszteletnek örvendett.

Fekete ur azonban nem ebben az alaptökében bizott akkor, a mikor megnyitotta az üzletét. Hanem az asszonyra gondolva, akit erős és biztos hite szerint megbecsülhetetlennek, kincsnek és áldásnak tartott az üzlet felvirágzása szempontjából; meggyőződése volt, hogy ha nem is keresik föl a vendégek az ő nyalánkságai és édességei miatt, de az asszony kedvéért csak eljárnak az üzletbe. Ugy is történt. De tulságosan bevált Fekete urnak ez a terve: csöbstül teljesült a reménye. Legyeskedtek az asszony körül, a ki szívesen el-kacézkodott a fiatalemberekkel. Tetszett

neki a szokatlan játék, mint a lipének a villamos ivlámpa vakítóan vibráló fénye, a mely végre szitába csalja és vesztét okozza. Fekete ur is attól tartott, hogy a felesége, az előbb háziasszony tüzhely mellett szergoskodó, most, a mikor — mint gyerekes tetszélőséggel mondta az urának: üzlet-asszony, megjárja a kacérságával, hogy alkalma van a nyalánkságokra éhes, édességeket kívánó fiatalemberekkel a napnak mindegyik órájában találkozni, tereferélni, flirtelni.

Fekete ur egyszerű férfiú volt és becsületes, a ki irtózott a tragédiáktól. Dramát még a színjátszóktól se nézett meg soha, nehogy ő maga akart volna az életnek apró, maguktól felszínre vetődött tragédiáiban szerepelni. És félt, irtózva rettegett attól, a minek bekövetkezését az asszony kacérsága miatt napról-napra biztosabbnak vette. Delikát nyárspolgár volt, a ki azonban az üzleti önállósítás előtt nemrégiben még elérhetetlennek látszó gondolatát nem adta cserébe a felesége osztatlan, vele szemben egyoldalú és épp ezért ránézve hasonlíthatatlanul drága szerelméért. Mindezekből mitse tudott eddig az asszony, a ki nem volt elevenebb eszű az uránál és a ki nem is találta el magától mindaddig semmit, amíg az ura nem szólt neki. Ezt se.

parlamentari többségnek, a kormány-pártnak bünét a függetlenségi és 48-as Kossuth-pártra igyekeznek áthárítani.

Aljas fegyver ez, a mely ellen a védekezést valóban csak a közhangulat izgatottsága teszi szükségessé, mert egyébként a józan magyar gondolkozást ilyen fegyverekkel tévedésbe ejteni nem lehet.

Mint minden politikai tény, úgy a függetlenségi és 48-as Kossuth-pártnak a nemzeti küzdelemben tanusított legujabb magatartását is bírálni lehet. Sőt kell! Ez a párt a hazáját igazán szerető, hazája függetlenségéért és boldogságáért lángoló magyar léleknek, magyar meggyőződésnek, felfogásnak letéteményese, politikai tényei tehát nem szorulhatnak a rejtegetésre.

Képezheti tehát bírálat tárgyát e legujabb ténye is, de a bírálat végeredménye más nem lehet, mint annak beismerése, hogy a párt alkotmányjogi tekintetéből felhagyva a rendkívüli fegyverekkel való küzdelemmel, visszavonult egyelőre ismét arra a közjogi alapra, a mely létének fundamentuma, a melyen küzdött a kiegyezés óta, a kiegyezés ellen, a mely kiegyezés — láthatjuk — lényegében nem más mint a magyar nemzet becsapásánál, visszavonult arra a közjogi alapra, a melyen egyedül építhető fel az igazán független Magyarország és a mely közjogi alaphoz ez a párt hűtelen nem volt sohasem és nem ma sem.

A pártot ebben az elhatározásában más, mint az önzetlen megfontoltság, nem vezette és felháborodással kell tiltakoznunk a politikai kalandoroknak a közvélemény megtévesztésére irányuló perfid munkája ellen, kik a fellovagolt

Utálta a nagy jeleneteket Fekete ur, mert beketűrő és az ellentéteket mindig elsimítani igyekvő magyar volt. Elvégezte már magában az atát a két hét alatt, a mióta alkalma volt ezen az eddig ismeretlen téren adatokat és tapasztalatokat szereznie, hogy inkább elmegy díjoknak a városokhoz, ahova most ugys keresnek új munkaszerőket, mintsem báránytürelemmel megvárja, míg becsapja a felesége.

A széles és izléstelen függőnyvel elkerített mellékhelyiségéből, hogy belépett, megakadt a szeme a feleségén, a kinek ványakozó, sovargó pillantása, pihegő, emelkedő keble megsejtették vele ott annak a harmadiknak a jelenlétében egy veszedelmes közelgő végzetes tragédiának a bekövetkezését.

Mivel pedig Fekete ur böcs és derék férj, de rossz üzletember volt, minden bevezetés és szerinte fölöslegesnek tartott átmenet nélkül távozásra szólította fel a nagy fekete, saurós, sasszemű vendéget, a ki után lassan, nagy robajt se csinálva, becsukta a boltot. És tessék elhinni, hogy Fekete ur, a ki nem várta be a közelgő felleget, igen okos és körültekintő férfiú volt a házasság magas és soha ki nem tanulható politikájában.

közhangulat hátára kapva, szóban és sajtóban gyanusitanak s hirdetik egyedül üdvözítő voltukat.

Minden politikai pártprogramm nemzeti tartalmát szívből üdvözöljük s e nemzeti tartalom keretén belül testvérek, szövetségesek vagyunk a közös ellenség elleni küzdelemben, de az egymással való mérkőzésben az amugy sem normális nemzeti közhangulat célzatos megtévesztését használni esz-közül hitványságnak tartjuk és az igazság ereje van velünk, hogy ez aknamunka sikerét megakadályozzuk.

Tanulságok.

Debreczen, jan. 5.

(W.) Kétségtelen dolog az, hogy ma már, 12 embert kivéve az egész országgyűlést pártkülönbség nélkül az a gondolat hatja át, hogy végre valahára rendes mederbe jusson ez a szegény ország. A törvényen kívüli állapot állandósítása ezer meg ezer veszedelmet rejt magában. Meglazul az emberekben az adófizetés kötelező voltában már-már megszokott terhes kötelesség-érzet, meglazul a katonaságban a fegyelem, megerősödik a nemzetiségekben az a tudat, hogy egy kisebbség bármily csekély számu legyen is, megakaszthatja az ország gépezetét és főleg a mostani elég táj lelkiismeretű kormányt mintegy kihívja a közsabsdságok megnyirbálása útján a retorzióra.

A mig volt kilátás rá, hogy a megnyilatkozott nemzeti közvélemény sulya alatt a szabadelvű tábor hazafiasabb, függetlenebb elemei a nemzeti követelések mellé állanak: teljesen jogosult volt a kivételes fegyverekkel szorítani sarokba Béceset, de ma, a mikor a Kossuth-párt belátva, hogy a többség erre az ultra rátérni nem hajlandó, inkább túri az ex-lex állapotot, most, mikor a Kossuth-párt is elítéli a további obstrukciót: fizikai lehetetlenség azt remélni, hogy 12 ember, akármily szívós kitartással, képes legyen megtörni a kormány konokosságát.

Szép dolog az a mondás, hogy „megalunk inkább, vagdaljunk hat száz darabra beununket, de a fegyvert ki nem adjuk a kezünkéből”. Csak hogy az ilyen egyéni önfeláldozás csak akkor volna méltányolható, ha a csapat, azt a bizonyos hősi halált a hősök maguk éreznék, nem pedig egy egész ország keserülne meg.

Salus rei publicae suprema lex esto. Az sem lehet a célja a 12 obstruáló honatyanak, hogy magukat végkép lejárassák. Mert olyan kevesen vagyunk, hogy 6 reájuk is feladatok várnának a független Magyarország megalkotásában, hogy sajnálattal kell látnunk, mikor az az úr, a melyik a Kossuth-párttól öket elválasztja, napról-napra nő és szinte áthidalhatatlanná válik.

Örömmel látjuk, hogy az ellenzék a 67-es alapon állók közül is növekedik. Apponyi és Bánffy kétségtelenül sokat elhódít a mindenre kész szabadelvű-párt erőseiből. De az újabb ellenzéki alakulások másfelől fájdalommal töltik el az embert, mert a szabadelvű-párt hazafias elemeinek

a szétforgácsolódását jelenti. Kisebb frakciók keletkeznek egy egységes 67-es ellenzék helyett, a melyek nemcsak a kormány ellen, de egymás ellen is elkieseredett marakodást produkálnak. Persze, hogy felfelé a maguk kormányképességét kidomborítsák — a közjogi ellenzéket született ellenségük; nek hirdetik és így az ellenzéki akcio mindankor egy-egy ad hoc szövetség lesz, a melynek döntő sulyát az egymás közötti ellentétek mindig meg fogják béntani.

Mindezekből egy tanulságot lehet levonni. Ne számítsunk mi semmiféle más fegyvertársra saját embereinken kívül. Igyekezünk kihasználni a mostani nemzeti gondolatokat arra, hogy a nemzeti céllok igazi hadserege a Kossuth-párt számban megnövekedjék. Ma is ez az az ellenzék, a mely úgy számban, mint erkölcsi sulyban a legtekintélyesebb, ez az az ellenzék, a melyiket egyenrangu hadviselő félnek a kormány is elismer, ez a párt van hivatva, hogy az ország független elemeit egységesen képviselje.

Debreczeni „mérnök” letartóztatása Szegeden.

(Szédelgő álmérnök.)

— január 4.

A szegedi rendőrség fogházába tegnap délben egy országos híru szélhámos került be. A rendőrség mód fölött különös körülmények között elfogta azt a barna vadásruhás, föltűző alakot, a ki már hónapok óta kalandozza be az ország nagyobb városait és szélhámoskodása révén ugyazólván az összes rendőrségek előtt ismeretessé lett.

A nevezetes alak elfogatásánál egy szegedi pénzügyi titkár volt segítségére a rendőrségnek, a mely most féltve őrizi a szélhámosok gárdájának egyik ugynevezett diszpédányát.

Az eset a következő:

Tegnap délben egy intelligens megjelenésű, barna vadásruhába öltözött magas ember állított be a szegedi pénzügyigazgatóság palotájába és ott Takács János pénzügyi titkárt kereste. Bevezették hozzá s az imponáló külsejű idegen így mutatkozott be: — Kovács István vagyok, Debreczen város mérnöke.

Elmondotta azután, hogy 6 most Lugosról jön, de csak azért kereste föl a debreczeni illetőségű pénzügyi titkárt, hogy átadja neki Veres Zoltán vasuti ellenőr és Jágó Mihály pénzügyi segédtitkár, debreczeni emberek üdvözlését. Takács a legnagyobb szíveséggel fogadta a nyájas ideget, mert az legkedvesebb barátairól hozott neki hírt. A további beszélgetés során azután a vadásruhás állítólagos mérnök olyan dolgokat adott elő, amiktől Takács a legnagyobb bámulatba esett. A vadásruhás férfi ugyanis a Takács legintimebb dolgairól beszélt olyan biztossággal, mintha legalább is be lett volna avatva a pénzügyi titkár legdiszkrétebb magánügyeibe. A mikor már Takácsnak összes családi ügyeit megtárgyalta a legprecízebb beavatottsággal, azt indítványozta, hogy menjenek el néhány pohár sörre a Profétába. Takács vele tartott és ott a vadásruhás idegen Takács Sándor hadbíró századosról kezdett neki beszélni, mint akit kitűnően ismer, föl is akarta keresni — mondta — de nem találta odahaza.

Sörözés után az állítólagos mérnök hazakísérte Takácsot és az uton egy kissé kellemetlen dolgot sugott a fülébe. Azt nevezetesen, hogy az uton ellopták az utitaskáját s miután a Tiszában kibérelt szobáját szeretné kifizetni, adjon neki kölcsön 20 koronát.

— Elég lesz az a 20 korona a mérnök urnak? — tudakolta Takács.

— Hát adjon harminczat. Holnap ugyanis megadom, mert táviratoztam, haza és biztosan megjön a pénzem.

Azzal váltak el, hogy délután öt órakor a Kass-ban fognak találkozni. A mérnök pedig reggel elutazik. A titkár pontosan meg is jelent, azonban legnagyobb csodálkozására a vadászruhás embert nem találta ott. Fölment a Tiszába és tudakozódott Kovács István mérnök után.

— Ilyen nevű mérnök nem szállt hozzánk, — adta meg a fölvilágosítást a szobapinczér.

A titkár ezzel hazament és bucsut mondott a 30 koronájának. Másnap délelőtt egy szöveg állított be hozzá és azt mondja, hogy a Takács lakásáról jön; a felesége kéreti a titkárt, fáradjon haza, mert ott van a vadászruhás „mérnök” és husz koronát kér. Takácsnak már ekkor gyanus volt a dolog, hazafelé indult, de a kapuban találkozott az idegennel.

— Magtudtam, hogy még a hivatalban van titkár ur, hát feljöttem.

A titkár karon fogta az ipsét és elvezette a Stefánia-sétány felé azzal a szárdékkal, hogy ott majd átadja egy rendőrnek. Hatósági embert azonban ott nem látott, tehát jónak látta azt, hogy ő maga szólítsa föl igazolásra a különös viselkedésű embert. Az hebegett eleinte és végre is kijelentette, hogy nincs nála semmi irás. Arra kérte a titkárt, menjen el vele a postáig, ott majd igazolni fogja magát valaki által, a ki őt ismeri. A postához értek, ott meg azzal a különös kérelemmel fordult a kísérijéhez, hogy engedje őt egy kicsit, hadd vegyen cigarettát.

— Hisz itt úgy sem szabad dohányozni, mondta Takács és körülnézett, hogy nem fedőzhetne-e föl valami rendőrt a közelben. Nem látott egyet sem, erre fogta az ipsét és a karján bevezette a rendőrségre. Páfi József dr. alkapitány elé vezették, a ki megmozdította és 5 koronáról szóló postakárékpénztári könyvet talált nála Kemény István városi mérnök nevére kiállítva. Nagyön valószínű, azért tette be Szegeden az 5 koronát, hogy ötszáz koronára kikorrigálva, máshol kivegye, a mint azt Aradon is megtette. Az alkapitány előtt egyébként bevallotta, hogy Kemény Istvánnak hívják és hogy nem mérnök.

Eredeti foglalkozása még nem derült ki, azonban kétségtelennek látszik, hogy ez az a szélhámos, a kit hónapok óta körözik. A szegedi rendőrség táviratozott Debreczenbe a rendőrfőkapitánysághoz, a honnan természetesen azt a választ kapta, hogy Debreczenben nem ismerik Kovács mérnök (?) urat.

EGYLETEK és TARSULATOK.

A Csokonai-kör január hó 6-án délután 4 órakor választmányi ülést tart, az ev. ref. kollégium kistanácstermében. Az ülés határozata a következő: 1. Csokonai halála századik évfordulójának megünneplése 2. A Kazinczy-pályázat. 3. Baja Mihály és társai kérelme. 4. Az „Országos Magyar Szövetség” felhívása. 5. Folyó ügyek.

Művészet.

Térei Emma hangversenye. A jövő vasárnap, a hó 10-én este 7 órakor tartja meg Térei Emma hangversenyét a Zenede dísztermében. Jegyek László Albert és társa, ugyiszintén Csáthy Ferencz könyvkereskedésében kaphatók és este a pénztárnál. A hangverseny műsora a következő lesz:

I. Grieg F. dur sonata op. 8. Zongora és hegedű; Térei Emma, Anisz Aladár.

II. Giordani: Caro mio beo, régi olasz ária a XVIII. századból; Alexander Erzsi. III. Wieuxtemps Ballade és Polonaise Anisz Aladár. IV. Chopin a) G. moll Ballade b) Ges dur tanulmány. Térei Emma. V. Tarnai: Ősz utója. Brahms: Jó estét. Alexander Erzsi. VI. Sarasate: Carmen ábránd: Anisz Aladár. VII. Liszt: a) Concert etude, b) XIII. rapsodia; Térei Emma.

A hangverseny f. hó 10-én este 7 órakor tartatik meg a zenede dísztermében. Jegyek László Albert és társa és Csáthy Ferencz könyvkereskedő urnaknál és este a pénztárnál kaphatók.

Csokonai-kör Nyiregyházán. A nyiregyházi Bessenyei-kör január 13-án irodalmi estét rendez, melyen közreműködik a debreczeni Csokonai-kör több tagja, dr. Tüdös Kálmán, P. Nagy Zoltán stb. Az est érdekessége lesz Vasquez Molina grófnő opera énekesnő fellépése. Az est műsora a következő:

1. Beethoven ifjúsága. Irta és fölolvassa: Tüdös Kálmán.

2. a) C dur concert. Op. 15. (Allegro con brio) Szerzette: Beethoven.

b) Magyar fantázia. Szerzette: Rubinstein. Két zongorán előadják: dr. Popini Albertné urnó és P. Nagy Zoltán.

3. Levél-ária Mozart Don Juan cz. operájából. Énekl: Vasquez Molina grófnő, a m. k. Opera művésznője. Zongorán kíséri: Szikla Adolf a m. k. Opera karmestere.

4. Fantázia. Op. 95. Szerzette: Saint-Saens, Hárfán előadja: Mosshammer Roman, a m. k. Opera hárfaművésze.

5. a) Erköly ária (Ella áma) Wagner Lohengrin cz. operájából.

b) Nagy belépő ária Wagner Tannhäuser cz. operájából. Énekl: Vasquez Molina grófnő. Zongorán kíséri: Szikla Adolf.

6. Borzia Lucrezia. Concert átirat. Szerzette: Liszt. Zongorán előadja: P. Nagy Zoltán.

7. a) Concertino. Szerzette: Oberthur. Hárfán előadja: Mosshammer Roman. Zongorán kíséri: Szikla Adolf.

b) A vilik haláltánca. Szerzette: Pönitz. Hárfán előadja: Mosshammer Roman. Harmóniumon kíséri: Szikla Adolf.

8. Cécilia-himnusz (Ave verum). Szerzette: Gounod. Énekl: Vasquez Molina grófnő. Hárfán és harmóniumon kísérik: Mosshammer Roman és Szikla Adolf.

A műsor egyes számai alatt a terem ajtait zárva tartja a rendezőség.

Hazajáró lelkek.

— Saját tudósítónktól. —

Hajmeresztő történetet írnak a legsötétebb Biharországból. Egy egész község babonás népe olyan borzalmas dolgot követett el, amelyet a leghirhedtebb rémrégénygyártó fantáziája se merne produkálni. Pedig a mi alább minden olvasót meg fog borzongatni, nem élénken működő fantázia szüleménye, hanem egy igazán megtörtént szomorú borzalom. *Rotarest* biharmegyei oláh falucskában történt a rémeset.

Néhány héttel ezelőtt meghalt a faluban Vigyikán Nikolaj szellér. Alighogy elültették az Ur szőlőjébe, az asszonyok össze-sugtak, tanácskoztak, mi lehet az oka, hogy itt is, amott is véres tejet ad a tehén. Könnyű volt kisütni, hogy megrontották a falu teheneit és pedig ki más rontotta volna meg, mint az öreg Vigyikán lelke. Mivelhogy éjjelente többen is látták, hogy hazajár a temetőből kísérteti az a sirjában sem nyugható lélek.

A férfinép hát elhatározta, hogy Vigyikán Nikolaj lelkét meg fogja akadályozni a hazajárásban. Erre aztán ásóval, csákánnyal éjnek idején kiballagtak tizen a

temetőbe és fölásták a sirt, melyben Vigyikán holtteste pihent. Fölfeszítették a koporsót, kifordították belőle a tetemet és késsel vagdalták ki a halott szívét, a melyet aztán a feszületre szögeztek, mire re bene gesta hazaszállingóztak abban a biztos tudatban, hogy az a lélek mott már nem lábatlankodik a rotaresti portákon. Másnap reggel a temetőcsész rémulve látta a keresztben fityegő husezfatot, melyben később az orvos ismerte föl a halott szívét. A kegyetlen sirbontókat hamarosan elfékerítették s a hatóság különösképpen közegészségügy ellen való kihágásért indított eljárást a hiénák ellen.

NAPI HIREK.

A csók halála.

Temettünk. A nagy halott, a kit im elföldelünk, nem más, mint a csók. Tizenhat éves szívek zokogjatok fel, meghalt a csók.

Jós szemmel látjuk a holnapot. Gyászruhás hajadonok lebecsült hajjal, kisirt szemekkel, összekarcolt arccal járják az utakat. Nyomukban ifjak kullognak. Sirás, zokogás tölti be a földet. A vizek felett pedig kajánul lebeg Valvassori dr. szellemé.

Az orvosi tudomány kimutatta, hogy nincsenek szívek, melyek a nagy szerelemtől megrepednek, nincsenek hajadonok, a kik szeretnek és meghalnak — s nincsen többé csók sem.

A régi lant nem zeng többé, hogy a csókot gyakoroljad, de ne magyarázd, a régi lant elmehet, a régi lant egy kopott nagyság, a ki rongyos kabátban jár az utcákon, barangol és apró korcsmában telepedik le estankint, hol elzüllött külsője fiatal emberek pokulálnak.

Mert ime eljutott oda a nemes doktor Valvarossi ur, hogy a betegségek — itt a pestis is érthető — a csókkal terjednek. Tegnap csókot raboltál egy pirosuló rózsbimbótól ifju ember ott a Tisza mellékén és ime ma kimulsz rettenetes betegségben.

Igy, ugy. Ezt mondta a milánói doktor felolvasásában, amit a színes kalapu asszonyok és leányok hallgattak. A világlapok pertraktálják a felolvasát, a tudományos egyesületekben nagy, kopasz fejek ütődnek össze — a poéták pedig vigasztalanul bolyongták tovább ama híres mezőket, amelyek az Olimpusz tövein terünek el.

A csók, a csók — meghalt.

— **Sorozások a megyében és Debreczenben.** Az ujonczmegajánlás kérdése a képviselőházban egyre huzódik. Most már *hetedizben* rendelte el a honvédelmi miniszterium a sorozást s most is a legteljesebb bizonytalanságban van az ujonczozás sorsa miatt, miután két sorozási, illetve utazási és működési tervet kíván készíttetni és pedig az egyiket február 1-től márczius 5-iki időtartamra és február 15-től márczius 19-ig. Ha tehát lesz az ujonczmegajánlásból valami Debreczenben, ez időben lesz a sorozás.

— **Simonffy Imre képe.** Debreczen város közönsége annak idején elhatározta, hogy a közgyűlési terem szá-

mára megfesteti *Simonffy Imre* királyi tanácsos arcképét, a ki három évtizeden keresztül volt Debreczen város polgármestere. Az arckép megfestésével *Rajzó Miklós* festőművészüket bizta meg a tanács, a ki tegnap lett kész a remek, nagyméretű képpel, mely életnagyságu, teljes alakban festette meg *Simonffy Imre* arcképét. Nem a lokalpatriatizmus beszél pedig belőlünk, mikor kijelentjük, hogy *Rajzó Miklós* képe, melyet alkalmunk volt látni abszolút művészi alkotás. Finom művészet nyilatkozik meg a kidolgozásban, de a kép legfőbb kiválósága a portré kifejezőteljeségében rejlik. A volt polgármester csakugyan meg nem szólal a művész vászán, olyan életlél. Valódi hamisítatlan művészet kellett ahhoz, hogy odalopna-sa *Rajzó* azt a jellegzetes szelíd moodyt, mely *Simonffy Imrét* jellemzi. Ez a kép is elég arra, hogy felhívja a közönség figyelmét a jeles festőművész legközelebb meggyitandó festőiskolájára.

— **Eljegyzés.** *Czególy Ferencz* helybeli ügyvéd leányát, *Gizellát*, eljegyezte *Psenyeczky Nagy Zoltán* ev. ref. főiskolai tanár.

— **A Kubelik pár Budapesten.** *Kubelik Ján* a nagy hegedűművész, a ki a karácsonyi ünnepeket szép feleségével, *Szell Farkas* táblai tanárnéselnök Marienne leányával Debreczenben töltötte, Olaszországba utaztatában, január hó 5-én Budapesten hangversenyt rendez, a melynek jövedelmét nagylelkűen emberbaráti célokra szánta. A Budapesti Ujságírók Egyesületének özvegy- és árválapja javára rendez hangversenyét. A nagy művész négy év előtt az Ujságíró Egyesület jóteknony hangversenyén lépett föl először a főváros közönsége előtt. A mai hangversenyen a művész fiatal felesége is jelen lesz, a ki férjét művészi körútján mindenütt kíséri.

— **Elhalasztott közigazgatási bizottsági ülés.** Hajdúvármegye közigazgatási bizottsága e hó 11-én tartotta volna rendes havi ülését, de miután az nap lesz a főispáni beiktatás, erről a napról elmaradt az ülés. Először 12-dikére volt az ülés tervezve, olyanformán, hogy ez lett volna az első hivatalos funkciója *Domahidy Elemér*nek, de most ujabbán 14-dikére, csütörtökre halasztották, a mikor is az új főispán bemutatkozik a bizottság tagjainak.

— **Harminczhat pályázó.** A kunszentmártoni közjegyzőségre a pályázati határidő tegnap járt le. A közjegyzőségre *Lestyán Adorján* debreczeni közjegyzőhöz, a közjegyzői kamara elnökéhez 36 pályázati kérvény érkezett. A közjegyzői kamara a jövő hét elején ülést tart, melyen kijelöli a közjegyzőségre pályázók közül azt a hármát, a kiket a miniszternek a közjegyzőségre ajánl. Érdekes még megemlíteni azt is, hogy a 36 pályázó közül 7 helyettes főjegyző, 29 pedig ügyvéd.

— **Államosított megyei tisztviselők kinevezése.** A pénzügyminiszter *Budaházy Odón* volt vármegyei főszámvevőt pénzügyi számvizsgálóvá, *Rásó János* volt megyei alszámvevőt a X. fizetési osztály harmadik fokozatába, *Ács Nagy Károly* volt pénztári ellenőrt ideiglenes minőségű adóhivatali segéddé nevezte ki.

— **Sztrájk a városi nyomdában.** Hetekkel ezelőtt megindították a debreczeni nyomdászok a bérmozgalmat, mely folytatása volt az ország nagyobb vidéki városaira kiterjesztett nyomdász-sztrájkknak. A legtöbb debreczeni nyomdatulajdonos, mielőtt még a munkásmozgalom nyilvánosságra jutott volna, megadta a bérfelemelést, kivéve a *László József* nyomdai vállalatot és Debreczen sz. kir. városi nyomdáját. Tegnap reggel azután a *László* nyomda személyzete, ugyszintén a városi nyomda 26 alkalmazottja kilépett a munkából. E miatt a *Debreczen* tegnapi száma nem jelenhetett meg, miután a városi nyomda vezetősége csak késő este tudott megegyezésre jutni a sztrájkolókkal. Mára azonban minden visszazökkent a régi kerékvágásba. Tegnap este a *Debreczen* külön kiadásban tudatta olvasóival, hogy a bérmozgalmat miatt a hétfői lap nem jelenhetett meg, de hogy máától kezdve a rendes időben és a terjedelemben fog megjelenni.

— **Tarthat-e a közjegyző két helyett.** *Miskolczy Barna* nagyváradi közjegyző a debreczeni közjegyzői kamaránál azt kérte, hogy miután neki két helyettese van, mind a kettőt jegyezzék be. A kamara *Lestyán Adorján* közjegyző elnöklésével tartott ülésén megtagadta ezt a kérelmet. Felelősség folytán a kuriához került a dolog és a kuria azt az elvi jelentőségű határozatot hozta, hogy a közjegyzők, miután a törvény ennek ellenkezőjét nem mondja, joga van két helyettest bejegyeztetni.

— **Biró Lajos Debreczenben.** *Biró Lajos*, a nagy ausztráliai utazó, ki főiskolának volt egykor jeles theologusa, már tavaly ígéretet tett, hogy városunkban az egyetemi alap javára felolvasást fog tartani. Ez a felolvasás annak idején *Biró Lajos* közbejött betegsége miatt elmaradt, ki azonban felülvívén, a nagyérdékű felolvasást, melyet Debreczen egész művelt közönsége türelmetlenül vár, most már megtartja. Az egyetemi központi bizottság is felkérte erre december 17-iki üléséből, ő azonban még ennek előtte levelet intézett *Erőss Lajos* theologiai tanárhoz, melyben a felolvasás megtartását február elejére helyezte kilátásba.

— **Elégedetlen szabómunkások.** *Urbanovits* katonaszabó összes munkásai ma reggel abbahagyták a munkát. Az elégedetlenség nem a munkabér miatt tört ki, hanem azért, mert *Urbanovits* egy olyan munkást alkalmazott, a ki nem tagja a szakegyletnek. A rendőrség előtt folynak most a tárgyalások és valószínű, hogy az ügyet békésen oldják meg.

— **A munkások panasza.** A kereskedelemügyi miniszter legutóbbi rendeletileg felhívta az iparhatóságokat, hogy a munkásoknak bármiféle természetű panaszait azonnal fogadják el, soron kívül tárgyalják s azokat lehetőleg a panasz beadásának napján intézzék el.

— **Egységes bérkocsi díjszabás.** A belügyminiszterium felhívta Hajdúvármegye közönségeit előjáróságát, hogy a bérkocsi táblázatokat küldjék be. Ezzel azt a célt akarja elérni, hogy egységes bérkocsi táblázat állíthasson össze az országban mindenütt úgy az éjjeli, mint a nappali járatokra.

— **A temetkezési és kiházasítási egyesületek ellenőrzése.** A temetkezési, betegsegélyezési és a kiházasítási egyesületekkel sok baja volt a miniszternek. Ezen most úgy segít a miniszter, hogy az összes ilyen egyesületek ellenőrzését a pénzügyigazgatóságok hatáskörébe bocsátott számvevőségekre bizta.

— **Himen.** *Csighy Andor* a-lelkész, hosszupályi meghívott lelkésze, eljegyezte *Mitrovics Arankát*, néhai *Mitrovics Gyula* volt debreczeni lelkész leányát.

— **Csizmadia bolt helyett kávéház.** *Kovács Sándor* földműves csizmadia venni bejött Debreczenbe, de úgy látszik, a *Kossuth kávéházat* nézte csizmadia boltnak, mert oda tévedt be. Leitta pedig magát s verekedni kezdett a pinczérrel, később pedig szembezárt a rendőrrel is. Beszállították a rendőrségre, a hol kijózanodva tudni sem akart a dologról s egyre azt hánytorgatta:

— Én csak annyit tudok, hogy bejöttem csizmadia venni, hogy mit ittam, mit nem, nem tudom, de az is szent igaz, hogy csizmadia nem vettem.

— **A honvéd zenekarok és a magyar zene.** Egy szabadkai ujság jelentése szerint *Nyiri Sándor* honvédelmi miniszter a honvéd zenekarokhoz rendeletet küldött, hogy a honvéd zenekarokba ezentul lehetőleg csak magyarokat vegyenek be. Ez a rendelet egy része. A másik részben elrendeli a honvédelmi miniszter, hogy a honvéd zenekarok ezentul kiváló sulyt helyezzenek a magyar zenére, különösen a Rákóczi-kor dalainak kultiválására. — Ez a honvédelmi miniszteri intézkedés — ha csakugyan megtörtént s az a tartalma, amit a vidéki ujság elmond — igazán örvendetes volna és érte teljes elismerés illetné *Nyiri Sándort*.

— **Domahidy Elemér** főispán a f. hó 11-én történő beiktatása alkalmával, a közgyűlés után d. e. 11 órától kezdődőleg a városházán a tisztelgő küldötteknek fogja fogadni. A rendezőség ez uton is felkéri mindazon hatóságokat és testületeket, kik a főispán urnál tisztelegni kívánnak, hogy ebbeli szándékukat lehetőleg f. hó 7-én d. e. 12 óráig dr. *Vargha Elemér* polgármesteri titkárnál bejelenteni sziveskedjenek.

— **A népkönyha** javára mai napig következő adományok folytak be: gr. *Csáky Adorján* örökösai 600 koronát, özv. *Boczko Sámuelné* (koszoru megváltás czimén) 100 koronát, rendőrség 25 koronát, *Stegmüller Árpád* és kk. husz-husz koronát, — *Némethy Gaborné*, *Sesztina Jenőné*, *Knoll Rudolfaé* 10-10 korona; dr. *Szűts Miklós* 6 korona, *Simon Gábor* homokkerti lakos 5 korona, *Lamprecht Frigyes* 10 drb. kalács; *Knoll Rudolfaé* 3 drb. dióskalács, *Báthory Sándorné* 20 fej káposzta. Debreczen, 1904. jan. 3. *Szűcs Kálmán* megyei pénztárnok.

— **Adakozások.** A siketnémák iskolájának alapja javára ujabbán a következők adakoztak: Temetkezési társulat H.-Sámson 4 K, Kerczel százados 1 K, *Kneusel* hadnagy 50 f, gr. *Nemes Vinczéné Hunhegyes* 5 K, *Meiszner József Manó* 2 K, *Diósi Lajos Nagyvárad* 2 K, *Tóth Irma* k. a. gyűjtése *Ferencz-napkor* 5 K, *Mezei Mór* kir. járásbíró *Zilah* 2 K, *Bene Lajos* gyógyszerész *Ungvár* 2 K, *Hajdu-Szoboszló* város alapító tagsági díja 40 K, *Egyetértés* dal-

és zeneegylet alapító tagsági díja 40 K, Hajdu-Sámson községben gyűjtés 7 K 27 f, Hár község 1 K, R. brin község 1 K, Besenyszög község 5 K, Simon György helybéli postakerti lakos 5 K. A siketnémák karácsonyfájára küldtek: Majtényi és Zengewald özvegy 10 K t, Pongracz Géza 10 drb. emlékkönyvet, 3 drb. automobil-tintatartót, 12 db. zsebkönyvet és ugyanannyi iront, 12 db. tintatartót és 6 db. képeskönyvet; B. és Lajos 6 drb. trikóinget és 3 drb. nyakkendő. Az egyesület nevében miadéz adományokat hálásan köszöni Füleky Pál pénztáros.

— **Házasság.** Szabó Bartalan batizi református lelkész, ki még a múlt évben városunk püspöki segédkézséje volt és a református egyház hívei előtt közszereplésben állott, jegyet váltott Nagyváradon Homolya István főreáliskolai tanár leányával, Ilonkával.

— **Hírek az anyakönyvi hivatalból.** A helybéli állami anyakönyvi hivatalban a múlt héten házasságot kötöttek: Vanger Sándor—Széle Julianna, Csala Lajos—Szász Eszter, Katona Mihály—Bakos Ida, Kovács Pál—Szendrei Julianna, Csordás László—Barta Zsuzsanna, Kiss János—Szigeti Mária, Szatmari Gyula—Bagosi Erzsébet, Novák János—Deák Eszter, Miskolczi József—Gerőcz Sára, Szatmari Gábor—Mándi Teréz, Cserven Vince—Debreczeni Mária, Kósa Lajos—Buri Borbála, Pap Sándor—Kovács Maria, Ratócska Ilés—Szilágyi Erzsébet, Szarakuia Pál—Nagy Erzsébet, Horváth András—Nagy Julianna.

Ugyanezen idő alatt a következő házassági eseteket jelentették be: Tóth Gyula 1 napos, özvegy Józsefné 64 éves, Tóth Julianna 11 éves, Balogh György 10 hó., Szigeti János 29 napos, Gyarmati Lajos 4 hó., Vas Erzsébet 2 hónapos, Fiák János 68 é. napszamos, özvegy Berki Józsefné 69 é., Toth Ferenczné 37 é., Ruszbacher Imre 5 éves, Bihari István 5 éves, Martha Eszter 65 éves, Balog Sándor 31 éves napszamos, Bihari János 18 nap, Cseke Mária 5 é., Szatmari Erzsébet 2 éves, Elek Imre 42 éves napszamos, Kósa Imre 20 hó., Nagy Mihály 58 é., Kis Sándor 31 é. csizmadia segéd, Tóth Ferenc 24 napos, Kis Sándor 1 óras, Romházi István 2 é., Vékony Erzsébet 7 hó., Jagiça Antal 5 é., Hamla György 70 é., Gyökös Katalin 20 hó., Kelen Péterné 37 é., Horváth Mihály 6 hó. és 1 halvaszületés. Összesen 33. Minthogy továbbá ugyanezen idő alatt összesen 51 születést (34 fiú 17 leány) jelentettek be, úgy a születések 18-ai mutak felül a házasságokat.

— **Nem volt tűzveszedelem a színházban.** A „Debreczeni Újság“ a közönség megrémítésére a múlt héten hosszabb közleményben számol be arról, hogy milyen óriási veszedelem fenyegette a debreczeni színházat az által, hogy állítólag a kellekek raktárában gázkülmés volt. A légszuszgyár igazgatóságától nyert értesülések szerint, ebből a hírből egy szó sem igaz és az egész közlemény a cikkíró fantáziája. Annyitörtént csupán, hogy a kellekek egyik embere vigyázatlanságból leütötte az Auer égőt. Ennyi volt csupán az a nagy veszedelem. Kár a közönséget annyira felizgatni csekély, semmi jelentőségű események nagyításával, különösen akkor, mikor a borzalmat keltő chikágói színházégs óta amugy is kettőzött fejelemmel megy a közönség a színházba.

— **A csók.** A Juliska leányzó panasz-kodik az édes anyjának:

— Anyám, megcsókolt a Jóska, amint mentünk a város felé.

— Már hogyan csókolhatott meg, mikor félakkora mint te?

— Hát nem tudok én lehajolni? — kérdi a leány szemérmes pirulással.

— **Alkoholleles liga Debreczenben.** Az iszákosság elleni mozgalom leglelkesebb híve Debreczenben dr. Burger Péter orvos,

a ki a szakirodalomban is dicséretes hadjáratot indított a szesz italok ellen. Most pedig ligát akar-nak alakítani Debreczenben, amelynek tagjai azok lehetnek, a kik fogadalmat tesznek arra, hogy szesz italt sohasem isznak, csupán orvosi rendeletre.

— **A siketnémák száma.** Karácsony előtt megírtuk, hogy a helybéli siketnéma iskolának 23 növendéke van; örömmel jeleníthetjük, hogy a szám most már 26-ra emelkedett; 26 növendék egy iskolában nem sok, de ha egy új siketnéma-iskola 26 növendéssel kezdi meg működését, ez oly tekiutélyes szám, a mennyivel többet egyetlen egy hazai intézet sem — a vácsit sem véve ki — nem kezdte meg életét. Ez biztató jel az intézet jövőjére nézve, mi pedig őszintén kívánjuk, hogy e szép kezdetet hasonló irányú fejlődés kövesse. Érdekes lesz itt megemlíteni azt, hogy ez iskolának 14 törvényhatóság területén — a melynek Debreczen a középpontja — az egyedüli intézet siketnémák számára. Elgondoljuk, hogy hazánk közoktatásügyének ezen ága még mindig milyen elhanyagolt lehet, a mikor az említett területen 3927 siketnéma van, a kik közül 963 a tanköteles koru gyermek. Ime 963 siketnéma gyermek közül 26-ot képeznek emberré a többi pedig nyüge, terhe a társadalomnak! Ez a statisztika kérelhetetlenül szemünkbe vágja azt, hogy szegény ország vagyunk, mert ennyi gyermeket taníttatás nélkül vagyunk kénytelenek feladni engedni. Vagy közömbösök volnánk saját gyermekeinkkel szemben? Bármint legyen a dolog, de ezeknek a szerencsétleneknek az érdekében csakugyan tenni kellene valamit.

— **Újévi gratuláció megváltás** címén Pogány Armin máv. mérnök ur szegény iskolás gyermekek felruházására két koronát adott át. Fogadja érte köszönetünket. Kuthi Zsigmond igazgató.

— **Olvasóink figyelmébe ajánljuk,** hogy színehagyott, avagy pocsékos, elpiszkolódott ruháikat olcsó árak mellett Koncz Józsefnél festessék és tisztíttassák. Főútlel: Bathányi-u. 2 sz. a. Műhely Vár-utca 7. sz. zenede során.

— **Ne mulasszák el a köszvényes és csuzos betegek a hírneves Zoltán-féle kenőcsöt használni,** mert e páratlan kitűnő szer még oly betegeknek is, kik évek óta szenvednek és különböző szereket, gyógyfürdőket eredménytelenül használtak, pár nap alatt gyógyulást idéz elő. Kapható Zoltán Béla gyógyszerárában, üvegenként 2 koronáért Budapesten.

TÁVIRATOK.

A képviselőház ülése.

— A „Debreczen“ eredeti távirata. —

Budapest, január 5. Érk. d. u. 2 óraker. A képviselőház mai ülésén napirend előtt szóvá tették a *bileki és trebinyei* katonai lázongást.

Első felszólaló *Polónyi Géza* volt. Arra kérte a minisztert, ves-sen véget a zavaroknak és az ottani zárlatokat cseréljék ki, hogy a törvénytelenül visszatartott magyar katonák visszajöhessenek.

Tisza István miniszterelnök azonnal válaszolt. Nem törvénytelenül tartják vissza a katonákat, hanem jogos alapon. Az állami akarat érvényesülését az ellenzék nem akadályozhatja meg.

Kaas Ivor: Bodóné is másról beszél, mikor a bor árát kéri.

Tisza István kijelenti, hogy ő másról nem beszél, a katonák a törvénynek megfelelőleg maradtak benn. Maga is óhajtja, hogy a boszniai katonák haza jöhessenek. Eziránt a törvényes rend és fegyelem keretén belül intézkedni fog.

A következő szónok *Rakovszky István* volt. Helyesli *Polónyi* felszólalását, elítéli azonban, hogy a katonák zavargást idéztek elő. A ki esküt tesz, az tartsa is meg esküjét.

Incze Sándor hosszan beszélt. Elmondja a bileki és trebinyei zavargás történetét, 60 katonát tartóztattak le, 30 ellen pedig a vizsgálatot indították meg. A zavargásoknál különben a katonák részek voltak, hiába intették őket tehát békességre.

Azután áttértek a napirendre, melynek során *általánosságban meg-szavazták az ujonczjavaslatot a részletes tárgyalás alapjául.*

A *Holló Lajos*-féle határozati javaslat felett névszerinti szavazást kértek, a mit az elnök el is rendelt.

A névszerinti szavazás folyik. Holnap valószínűleg a képviselőház nem tart ülést.

Nagy lopás a vonaton.

— A „Debreczen“ eredeti távirata. —

Szatmár, 1904 jan. 5. Az itteni vasuti állomáson egy Grünwald nevű kereskedő zsebéből klopolták a pénztárczát, melyben 40,000 korona volt. A rendőrség az összes nagyobb városok rendőrségeit értesítette a lopásról.

A póttartalékosok bevonulása.

— A „Debreczen“ eredeti távirata.

Budapest, 1904. jan. 5.

A póttartalékosok ma vonultak be. Kizárólag csakis magyar ezredékhez hívták be 28 napi szolgálatra a póttartalékosokat. Több mint 20 ezer kérvényt adtak be a póttartalékosok bevonulása előtt. A bevonulások rendszeresen történnek. 40 ezer póttartalékos vonul be, kiknek 70%-a nős.

SZÍNHÁZ.

Műsor:

Kedd: Nők harca. (C bérlet.)
Szerda: Tavasz. (A bérlet.)
Csütörtök: Flirt nagysám. (B bérlet.)
Péntek: Szegény Jonathán (C bérlet.)
Szombat: Flirt nagysám (A bérlet.)
Vasárnap d. u.: Hunyadi László, este: Aranyvirág (bérietszűnet.)

Flirt nagysám.

— Bemutató előadás. —

A *Flirt nagysám* a finomabb francia munkák közül való. Nem iskolás leányoknak való témákat taglalnak benne, de legalább tisztességes szándékkal boncolgatják azokat a finom szellemességgel, elmésen, menten a legkisebb darvaságtól.

A szerzők szíaműnek jelzik, de a darab tulnyomó része vigjátékszerű, alakjai mindméganyai kacagató humoros tipu-

sok, a kiknek ábrázolása a mi társulatunk öszesében pompás kezekre volt bízva.

A czimszerepet *Hahnel* Aranka játszotta azzal a könnyedséggel, ötletességgel, kedélylyel és finomságokkal, a melyek általában minden ily fajta alakítását jellemzik.

Jóleső volt *Menszáros* Margit kedves egyszerűsége, érzelmessége s előkelő a *Pataki* Béla világfiya. Irigylésre méltóan temperamentumos *Iványi* Antal, jóízű *Csiky* László s derűt keltő a *Szilágyi* Aladár alakítása. Az előadás sikeréhez *Csige* Ilona, *Püspöki* Rózsi, *Klenovits* György *Sebestyén* Géza és *Krasznay* Ernő járultak hozzá.

A premier előadások átka — a vontatottság azonban most is érezhető volt, a mi a nagy készültséget, gyors menetet igénylő *Flirt* *kisasszony*-nál meg csak inkább szembeszökő volt, egyes szereplők késedelmeskedése folytán.

Tavas. Tegnap zsufolt ház előtt ez a bájos zenéjű operett került színre s rég uralkodott a nézőtérben olyan lelkes hangulat, mint éppen tegnap este, a mikor is *Felhő* Rózsi tünnetes számba menő ovációkkal fogadták. Belépőjét négyszer kellett megismételnie, színpadra léptekor zugott a tapsvihar s a tetszés nyilvánításokból kijutott a többi szereplőknek is, így *Krémer* nének, *Mezey* nének, *Iványi* nének, *Krémer* nének stb. *Réthy* Laura szerepét *Rathonyi* Tilla vette át ez estén, előkelő kedvességgel játszott s énekszámait is izléssel adta elő nem nagy terjedelmű, de kellemes hangján. Az első jelentősebb sikerhez ő is a *Tavas* révén jutott. A darabot szerdán megismétlik.

Sz. Z.

Műsorváltozás. A mára hirdetett *Flirt* nagysám helyett *Menszáros* Margit közbejött betegsége miatt a *Nők* harcza kedves vigjáték kerül színre.

Aranyvirág. Az idei szezon énekes előadás darabja mégis csak a *Bob* herceg szerzőjének *Aranyvirág* című operettje lesz, a melyre nagy szorgalommal készül a színtársulat énekes személyzete. A főszerepet *Felhő* Rózsi játssza, ami maga is biztosítja a nagy sikert. A darab zenéje éppen olyan, mint a *Bob*-é, bájos, a szöveg pedig nagyon kedves, mulattató.

A Tavasz, ez a kedves zenéjű operett ma és szerdán ismét színre kerül, nagy öröme a színházba járó közönségnek, melynek körében a *Tavas* zeneszámai, különösen a *füttty*-*kuplé* stb. nagyon népszerűek.

MULATSÁG.

Mulatságok sorrendje.

- Jan. 6-án. Csizmadia temetkezési egyesület bálja a Koronában.
 Január 7-én. Függetlenségi párt bálja a „Biká”-ban.
 Január 9-én. Jurista bál a „Biká”-ban.
 Január 10-én. Alarczos estély a „Korona”-ban.
 Január 16-án. Izr. nőgyeleti bál a „Biká”-ban.
 Január 20-án. Gazdász táncestély a „Biká”-ban.
 Január 20-án. Csizmadia szövetkezet bálja a „Korona”-ban.
 Január 23-án. A „Casinó” estélye.
 Január 23-án. Polgári kör bálja a „Biká”-ban.
 Január 24-én. Asztalos ifjuság bálja a „Biká”-ban.
 Január 30-án. Jogász bál a „Biká”-ban.
 Január 30-án. Vas- és fémmunkások bálja a „Korona”-ban.

Február 4-én. Kereskedő ifjak bálja a Bikában.

Február 6-án. Nőgyeleti bál a Bikában.

Február 6-án. Postás bál a Koronában.

Február 7-én. Iparos kör bálja a Bikában.

Február 13-án. Függetlenségi kör bálja a Bikában.

Február 14-én. Fillér-egylet teaestélye a Bikában.

Kereskedő ifjak táncestélye. A debreczeni kereskedő ifjak társulata elhatározta, hogy ideo táncestélyét, a mely egyike lesz a legsikerültebb táncestélyeknek, február hó 4-én az Arany-Bika dísztermében rendezi. A debreczeni intelligens tánczolni vágyó közönség nagy érdeklődéssel készül e rendezendő kedélyes táncestélyre.

Az izr. nőgyelet házi bálja. A debreczeni izr. nőgyelet e hó 16-án tartja az „Arany Bika” dísztermében házi bálját. A bál iránt az érdeklődés annyira általános, hogy a páholyjegyeket (kevés kivétellel) már is lefoglalták. A Bika termében felállítandó szalonok mindegyikében érdekes mutatványok lesznek; köztük egyik-másik egyenesen szenzáció erejével foghatni. Maga a terem díszítése is olyan nagyszerű lesz, hogy messze kell visszamenni a debreczeni bálók történetében, hogy pártját találjunk. Az elnökség ugyanis a minap bezárult budapesti szanatoriumi kiállítás királyi pompájú virágdíszítését hozatta meg s fogja izlésesen kiegészítve a szalonok homlokzatán alkalmazni. Gyönyörű lesz a leányszalon. Erről annyit sikerült megtudnunk, hogy harmas csoportban a költészetet, a prózát és a tánczot fogja megjelentetni. A költészetet és prózát egy-egy szellemes uri hölgy fogja bevezetni, a tánczot pedig két aranyos kisasszony lejtí el. Megalakult tegnap különben a 80 tagú férfi rendezőbizottság is. Elnöke, mint évek óta mindig: *Weisz* József dr. lett, kinek személye maga megnyugtató arra nézve, hogy tánczosban nem lesz hiánycság. A látványosságok rendjére szűkebb bizottság ügyel fel *Rozinger* József vezetésével.

Nagy alarczos-bál. *Schaf* János népszerű tánczitanító, január 10-én a *Korona* táncztermében nagy alarczos-bált rendez, a melyen a legszebb és legrutabb alarczosok jutalmat kapnak.

IRODALOM.

Király vagyok...

Király vagyok s te bódított tartományom,
 Adóm a csók, mit sikkadról szedek.
 Emlékszel még a bűvös holdas estre,
 Midőn meglóptam egyszer mézedet?

Ó lázadj fel, én drága tartományom,
 A csókadót tagadd meg, kedvesem.
 Ah, ugy szeretném csókdod újra lopni,
 Mint azon a bűbajos estelen...

Homonnai Albert.

A „Vállalkozók Lapja” és annak német kiadása a „Der Bauunternehmer und Lieferant” című, Budapestben *Komor* Marcell építész, *Lakatos* Lajos és *Sós* Izor szerkesztése alatt megjelenő szaklapok 1904 évi január 1-ével a XXV. évfolyamra nyitnak előfizetést, melyre azzal hívjuk fel a vállalkozók, mérnökök, építésszek, építőmesterek, rajzoló, szállítók, gyárosok, nagyiparosok, munkavezetők, szakmányosok és bérlők figyelmét, hogy e lapokban jeles szakcikkeken kívül közölve lévén az országban felmerülő összes építkezésekre, szállításokra, bérletekre és adás-vételekre vonatkozó árlejtések és árverések; a vasutépítési, vízszabályozási, valamint minden más téren előforduló vállalati hírek; a

mérnöki és általában a technikai szakba vágó mindennemű tervpályázatok, — mindazok, kik a vállalkozás terén óhajtanak működni, e lapokban hasznos utmutatót találhatnak, valamint azok is, kik a jelzett szakokban állást, vagy foglalkozást keresnek. — Előfizetési ár, akár a magyar, akár a német kiadásra: egy évre 8 frt, félévre 4 frt, negyedévre 2 frt. Előfizetni lehet minden postahivatalnál, valamint nevezett lapok kiadóhivatalában Budapesten, IV. ker., S6-utca 2. szám alatt.

P.

??????????

Zomborról eddig a világtörténelem nagyon kevés eseményt jegyezhetett volt, mert ez a város világtörténelmileg negatív város. Ugy tessenek ezt értani, hogy minden, a mi eddig a nagy világon történt, az nem Zomborban történt. Nem Zomborban kötötték a szatmári békét, nem Zomborban volt a harmincéves háboré, nem Zomborban van a pisai görbe torony, sőt a *Vezuv* sem azért okáigik (pardon a kifejezésért) tüzet, mintha Zomborban volna, szóval Zombor egy negatív város.

Igen ám, csak hogy egy város idagzete nem sokáig bírja azt ki, hogy negatív legyen, nem különösen akkor, ha egy közeli város, mint például *Zenta*, olyan csatát mondhat a magának, mint a milyen a *Savoyai* *Eugén* csatája volt.

Zenta nevezetességgel szemben tehát Zombor város vezető emberei elérkezettnek látták az időt, hogy a világ figyelmét rátereljék ezen eddigelé negatív kulturközpontra. Igen ám, de mivel tegyék ezt? Haborut ma már egy város a saját szakállára nem viselhet. A görbe torony dögát lejáratta már *Pisa*. *Patófi* sem volt hajlandó Zomborban születni. Mit tegyen hát ily körülmények között Zombor, hogy kilépjen a negatív sorsvasztó karjaiból a világtörténelmileg bejegyzett czégu városok sorába?

— Hopp, megvan!

A színügy, a színügy! Ez az a mező, a hol nemesak lehet, de kell ujtásokat eszközölni. Ezen a téren arathat még Zombor is babérokat. Rajta tehát, föl az ujtások-bímes mezejére.

Összeültek tehát a zombori elmék és elhatározták, hogy állást foglalnak a pikáns darabok ellen.

De nem ugy foglalnak állást, hogy pikáns darabot egyáltalán ne merjen adni a színigazgató, hanem ugy, hogy köteles legyen a színbáz direktora a pikáns darabok vállára egy akasztófa bélyeget sütni, hogy minden szülő tudja, melyik darabhoz ne vigye el a leányait.

Az akasztófa-bélyeg minéműség tekintetében a zombori színügyi bizottság a P. betű használatában állapodott meg olyképp, hogy mivel a daraboknak nincsenek váliuk (mint a gályaraboknak), hogy oda lehessen sütni azt a bélyeget, tehát kötelességévé tette a színigazgatónak, hogy a színlapra nyomassa a P. betűt.

Ez aztán ötlet. Mi?

A zombori színügyi bizottság, amely ilyenformán maga is P.-bizottság lett, nagy zavarba sodorta a szegény színigazgatót, a ki majd megőrül most, a mig kisüti, hogy P-e valamelyik vagy nem P.

Mert például: *Bánk*-bábnál *Ottó* elcsábitja *Melindát*, tehát ez a darab P.

Az *Ember* tragédiájában *Eva* egy fügefalevéllel járkal a színpadon, tehát ez a darab is P. *A Molnár* és gyermeke ez. darabban a kisértetek lepedőben (!) jönnek a színre és mivel a lepedő az ágynak kiegészítő része és az olyan darab, amely az ágygyal van összeköttetésben, föltétlenül P. tehát a *Molnár* és gyermeke is.

Ily körülmények között a zombori színigazgató elhatározta, hogy minden előadandó darabból ki fogja törölni az összes P-ket és így fogja azokat adadni. Legközelebb tehát színre kerül:

'önteken
'roy 'ál
'osse öt ké'-ben.

Vagyis: Pénteken Prey Pál posse öt képben.

A Pétereket ezután Ettereknek fogják nevezni Zomborban, a P. városban, ahol az első magyar P. színház kinyitotta kapuit.

Kalapács,
P. író.

Szivtelen anyák.

"A kassai rendőrség egy anya köröztesztését rendelte el, a ki miután a bábácál egy kis honpolgárnak adott életet — nyomtalanul eltűnt . . . stb." A „Rendőri Lapok”-ból.

Az anyai szivről már elmondottam egy megható történetet. Ez alkalommal ismét a fenti apró hirecske jutott lapok forgatása, ujságotolvasás közben szemem elé.

Az írók és poéták bájos legendákat, megható történeteket tudnak az anyai szivről regélni. A toll puhábban, szinesebben fog még a már ezekhez megszokott ujságotolvasó kezében is, ha az anyák áldozatkészségéről, önfeláldozásáról kell írni.

Pedig az anyai szivnek vannak más történetei is. Sötét, meggöbbsztő, vad képek; melyek visszatasztító hatást gyakorolnak ráink még manapság is, mikor megszokhatuk a morál hideg kegyetlenségével elkövetett büntények sorát.

Olvassuk csak el a rendőri híreket, megtaláljuk ott az anyai szivről szóló fényes legendák vigasztalan sötét ellentéteit.

Szegény, öreg asszonyok tesznek feljelentést. Azok, a kik abból élnek, hogy tömeges anyagpótlásra vállalkoznak. Cselédleányok, varrókisasszonyok és más „kisasasszonyok” a kik szegénylik az anyaságot. náluk helyezik el apróságait. És annak az anyai szeretetnek foka is van. Van még négy és hat koronás, sőt hetenkinti husz koronás anyai szeretet is. A négy vagy hat koronás anyaszeretet érzéketlen a síró párira iránt, a husz koronás pedig dudolva altatja el szeretett „kicsikéjét” . . .

Ezek a pótanyák pedig gyakran lázonganak. Gyakran panaszt emelnek a rendőrségnél, hogy a valódi anyák felejtik gyermeküket, nem gondolva senkivel és semmivel.

Az igazi anyák rendszerint nyomtalanul eltűnnek és a rendőrség nem tud mást, mit tenni, mint hogy az eljárást teszi ellenük folyamatba. De a poéták és írók azért tovább szövik mondókájukat az anyaszeretetről és legendákba öntik az önfeláldozást. . . A lapok munkatársai pedig egyre és egyre írják, hogy:

A rendőrség körözést rendelt el a lelketlen anya kézrekerítéséért” . . . —xner.

Budapesti árutőzsde.

A „Debreczen” távirati tudósítása.
— Déli zárlat. —

Január 5.

Készáru: csendes.

Buza áprilisra	7.94—7.95
„ októberre	7.73—7.75
Rozsa áprilisra „	6.70—6.70
Zab „	6.64—6.65
Tengeri májusra	5.26—6.27

SZINLAP.

Ma, kedden, bérlet 81-ik szám „C”

FLIRT NAGYSÁM.

Szinmű 3 felvonásban.

Kezdeté 7 és fél óraker.

Holnap, szerdán, bérlet 82-ik szám „A”

TAVASZ.

Nagy operette 3 felvonásban.

Mindenféle bélyegzők és izléses nyomtatványokat készít pontosan és olcsón

KRAUSZ JÓZSEF

első debreczeni bélyegzőgyár és könyvnyomda.

Hal-piacz.

Pályázati hirdetemény.

A „Hajdumegyei Népbank mint Szövetkezet” Debreczen székhelyvel, 1200 korona kezdetleges fizetéssel pályázatot hirdet a könyvelői állás betöltésére.

Feltételek: önálló munkaerő, mérleg képesség. Előnyben részesítlnak, kik hasonló intézetnél ily minőségben működtek. Az ajánlatok mellé eddigi működésük bizonyítványai csatolandók.

Pályázati határidő 1904. jan. hó 10
Belépési határidő január hó 20.

Az igazgatóság.

VITÁRIUS BÉLA

ORVOS-SEBÉSZETI MŰKÖTSZERÉSZ

DEBRECZENBEN.

Bátorkodom a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy Debreczenben, Bádogos-utca 1. sz. (Tisza-palota) alatt, egy a mai kornak megfelelő orvossebészeti műkötszerész-üzletet és műhelyt rendeztem be, a hol is minden e szakmába vágó dolgot, ugymint: mű-láb, mű-kéz, orthopádiai készülékek, sérvkötők, haskötők, szuszpentionumokat stb. stb. a leggyorsabban, a legjobb minőségben, a legolcsóbban készíték.

Bátor vagyok még megjegyezni, hogy 5 évig a külföld első specialistáinál dolgoztam, a mi által a legkomplikáltabb munkák elkészítésére is képes vagyok.

Raktárt tartok mindenféle betegápolási cikkekben és gummi-különlegességekben.

Külön tisztító-, mosó- és javító-műhely, a hol keztyük gyorsan a legszebben lesznek tisztítva és mosva, tisztítás párja 10 kr, mosás 6 kr.

Mindenféle gummi-javitást elvállalok, továbbá sapka-béllést, nadrágtartó elkészítést stb. stb.

Kérem a n. é. közönség szives pártfogását, tisztelettel

VITÁRIUS BÉLA, orvossebészeti műkötszerész.

Értesítés.

Van szerencsém a n. é. közönséget tisztelettel értesíteni, hogy helyben, Hatvan-utca 4. sz. a. (Koszorús-ház) egy, a mai kor legkényesebb igényeinek megfelelő légszesz-, vízvezeték berendezési mintaraktárt nyitottam. Üzletemet felszereltem különféle legújabb találmányu fürdőszobákkal, closetekkel, mosdóasztalok, kirakat légszesz lámpák és luszterekkel, így abban a kellemes helyzetben vagyok, hogy a n. é. közönségnek nem papiroson, hanem természetben mutathatom meg; ugyszintén a légszesz-, vízvezeték-, valamint kutakhoz és vízfelnyomó szerkezethez tartozó tárgyakat is és azokat bárhova a legnagyobb szakértelemmel fel is szerelhetem. A „Durable” magyar gázizzófény képviselőjét megkaptam, melyből színtén nagy raktárt tartok és jutányos árak mellett arusítom.

Egyben felkérem a n. é. közönséget, hogy minta raktáram iránt érdeklődni sziveskedjék. — Becses pártfogásért esedezik tisztelettel

Gerő József,
légszesz- és vízvezeték szerelő.

Telefón szám 328.

Apró hirdetések.

Díja 10 szögig 40 fillér, minden további szög 4 fillér, vastagabb betűkkel nyomtatott szög 4 kr. 8 fillér

BOROS TESTVÉREK nődivat áruházában remek őszi divatkelmék és téli cikkek óriási választékban megérkeztek. Meglepő olcsó árak!

Gyönyörű

farsangi ujdonságok:

Csipkeruhák, Selyemgázok, Rubaselymek, Áttört Grenadin-szövetek, Sima és mintázott Selyem-Batiztok, Himzett- és Ajour Batiztok, Belépőkrealóposztók és selymek, Legyezők, sálók, virágok érkeztek:

BOSZNAY J. és TÁRSA

divatáruházában,

Debreczen, Kossuth-utca 5. sz.

Egy jó eszébe tea kedvelők, kérjétek mindenütt a világ legjobb és legfinomabb teáját

Indrea tea

Melange a legfinomabb China, India és Ceylonból. Valódi csak eredeti csomagban. Rakások a felragaszokon láthatók.

Főraktar Debreczenben:

Kontsek Gézána!

Új harisnya-kötőde.

Szedlák és Vámos-ház, Piac-u. 32. sz.

FISCHBEIN KATALIN
(Schwarz Árminné.)

Elvállalom új harisnyák kötését, használtak fejlődését, pamut, gyapju és mercurielixirt anyagokból, javításokat igen mérsékelt áron.

A n. é. közönség b. figyelmébe ajánlom ujjonnan berendezett a kitérő gégekkel ellátott

➔ **harisnyák kötődémet.** ➔

Vidéki megrendelések pontosan elkészültek.

Tisztelettel

Fischbein Katalin.

Dávid Zoltán

Rakóczi- és Eötvös-utca sarkán.

Ajánlja:

Kitűnő nemes faju erdélyi almáit u. m.: Kalvil, Batul, Bórkormos,

Arany parmin, Török Bálint kg.-ként 30, 25, 20 és 16 krért.

Csurgatott ákáczméz 1 kg 60 kr.,

5 kg. vételnél 56 krajczár.

Czukortorma kitűnő minőségű I-ső rendű 1 kg. 28 krért, II. rendű

24 krajczár.

Valódi kistűnő főt szolvórium és Barackpálnka mérsékelt áron.

1 liter hom ki Rovling 36 kr

Az árak valódságáért kezeséget vállalok.

Poschinger Fülöp

fégyvergyár Ferlachban (Karlthia)

kitüntetve több díjéremmel és a koronás arany érdemkeresztel.

Ajánlja kitűnően készített, jól belőtt, a cs. kir. próbantézeteken hivatalosan kipróbált fegyvereit olcsó áron.

— Szolid munkáért és jó lövésért jótálás. —
Árjegyzék ingyen.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy Csapó-utca 17. szám alatt volt

fűszer- és csemege-üzletemet

volt üztraktáram helyiségébe, szintén Csapó-utca 17. szám alá, a Zenedével szembe, a cs. m. adia áruháznak épületébe helyeztem át, melyet teljesen a mai kor igényeinek megfelelően rendeztem be, úgy, hogy a tisztelt közönség szükségletét az üzletemhez tartozó árukból a legnagyobb mértékben kielégíthetem; a mikor ugyanezért szives támogatását kérem, egyuttal ígérem, hogy mint eddig ugy a jövőben is törekvésem oda irányul, hogy megelégedését minden tekintetben kiérdemeljem.

Tisztelettel:

Roth Antal.

Mihály Sámuel papirkereskedése

Főter 30. szám, Dreher sörcsarnok kal szemben.

Figyelemreméltó sorozata

szép és hasznos alkalmi ajándék tárgyakban:

Elegánsan berendezett levélpapír dobozok 2—3 nagyságu levélpapír 1—2 féle kártya, megfelelő borítékkal crém és szines 1 kor. 20 fillértől kezdve.

Írószerkészlet elegáns dobozokban, finom bőr és vászon írómapák urak és hölgyek használatára.

Czelszerű és diszes tintatartók. Íróasztal szekrények, levélpapírok és nyomtatványok beraktározására. Szalon naptárak apuarell festéssel, tárcza és zsebnaptárak bőrkötésben. Olaj és vízfestékek tölgyfadobozban felszerelve. Nyomott és könyomatu névjegyek. Oxidált Kohmoor zsebirónok, betétekkel. Fénykép és levelezőlap albumok. Apuarell Sportképek kis alakban. Gazdasszonyi pénztár nickel, ezüst arany és papirpénz beosztással.

Társasjátékok.

Ugy ezen, mint az itt fel nem sorolt ujdonságok méltányos szolid árakban számíttatnak.

Levelezőlap ujdonságokban nagy választék.